

SPROG PRAKTIK MED MENTORSTØTTE

SPROGMENTOR

Fremtidens udfordring

Trods en periode med stigende arbejdsløshed ved vi, at den største udfordring for virksomhederne og det danske velfærdssamfund er at have velkvalificerede medarbejdere i fremtiden.

Indvandrere, flygtninge og nye arbejdskraftindvandrere er en del af løsningen. Men hvordan sikrer virksomhederne, at de nye medarbejdere kan tilstrækkeligt dansk til at fungere på en moderne arbejdsplads?

Sprogpraktik og mentorer med fokus på sproglig oplæring og afklaring er en oplagt mulighed.

Hvad er sprogpraktik?

Sprogpraktik er praktik i en virksomhed, hvor der også er fokus på sprog og normer. Sprogpraktik kan indgå som en del af en virksomhedspraktik eller job med løntilskud. Det er muligt at kombinere med danskundervisning. Sprogpraktik kan også være en del af danskuddannelserne på sprogcentre.

Sprogmentor - Hvad er det?

Brugen af mentorer er et velkendt og anerkendt redskab i beskæftigelsesindsatsen. Men hvad er en 'sprogmentor'?

En sprogmentor er en mentor med fokus på afklaring af sproglige kompetencer og kvalificering til arbejde.

Hvis sproget udgør en barriere for beskæftigelse, kan jobcentret give støtte til en medarbejder, der får til opgave at være mentor og

»... sprogmentor støtter den sproglige oplæring på arbejdspladsen.«

støtte den sproglige opkvalificering og indslusning på arbejdspladsen. En sprogmentor, som støtter sproglig opkvalificering af allerede ansatte medarbejdere, således at medarbejderne kan fastholdes i job, er også en mulighed.

“Fagsprog og jargon kan ikke læres på en skolebænk - En sprogmentor støtter den sproglige oplæring på arbejdspladsen.”

Kontakt det lokale jobcenter og hør om mulighederne.

Hvem kan være mentor?

I princippet kan alle være mentorer. Det forudsætter kun interesse og åbenhed over for andre mennesker. Det anbefales, at mentoren er en kollega, så der er støtte og hjælp at hente i arbejdsprocessen.

Citat fra en praktikant:

“Kolleger er bedst. Ledere er ikke dårlige, men de har bare så mange opgaver og er der ikke hele tiden.”

Det er imidlertid vigtigt, at ledelsen viser, at virksomheden prioriterer opgaven. Medarbejderne skal vide, at der er tale om en oplæringssituation, og at det er i orden at bruge tid til oplæringen.

Opgaver som mentor

Som ved en hver anden ansættelse er det væsentligt at få introduceret den nye medarbejder til arbejdet og de øvrige kolleger. En mentor kan have ansvaret for oplæringen og også inddrage den nye medarbejder i fællesskabet.

Praktikanterens beskrivelse af en mentors funktioner:

- Introducerer til kolleger
- Forklarer ting man ikke har forstået

- Hjælper en i gang med arbejdsopgaver
- Træder til når der er brug for det
- Tager en med hen til pauser
- Ugentlig snak

Kombination med sprogundervisning

Lene Glyngø, leder af Sprogcenter Midt:

“Danskundervisning og praktik kombineret med et tæt samspil mellem danskunderviser og en sprogmentor på en virksomhed er en stærk og effektiv cocktail.”

Der er forskellige muligheder for at kombinere praktik og sprogundervisning afhængig af den enkeltes situation.

Hvis det er:

- arbejdstagere, som ikke forventer at blive i landet, er tilbuddet enten **Introdansk** eller **Danskuddannelserne**
- flygtninge, familiesammenførte eller arbejdstagere, som forventer at blive i landet, er tilbuddet **Danskuddannelserne**
- udlændinge, som har opbrugt den treårige ret til danskuddannelse, har mulighed for at få tilbudt **Grundkursus i Arbejdsmarkedsdansk**
- ledige, som er berettiget til et kortere opkvalificeringsforløb, kan jobcentret bevilge danskundervisning

Kommunen finansierer udgifterne til sprogundervisningen. Kontakt det lokale sprogcenter eller kommunen og hør om mulighederne.

Erfaringer viser, at det er bedst med hele dage til praktik, arbejde eller sprogunder-

»... samspil mellem danskunderviser og sprogmentor ... en stærk og effektiv cocktail.«

visning. En opdeling af dagen med både sprogundervisning på et sprogcenter og arbejde betyder for meget spildtid til transport. Praktikanten oplever på den måde heller ikke arbejdsrytmen på en arbejdsplads.

Hvornår lærer man bedst dansk?

Hvis virksomhed og praktikant skal have det optimale ud af en sprogpraktik, er det væsentligt at prioritere arbejdssituationer, hvor der er gode indlæringsmuligheder.

Erfaringer fra modelforløb viser, at hovedparten af deltagerne i sprogpraktik forbedrer deres mundtlige kommunikation. Over halvdelen forbedrer også skriftsproget.

Inden første arbejdsdag anbefales, at virksomheden afklarer hvilke arbejdsopgaver, arbejdet indebærer, og hvornår det er nødvendigt med dansk. Er det skriftligt eller mundtligt dansk, som der er behov for? Er der minimumskrav til sproglige kompetencer og hvordan kan man som mentor støtte indlæringen? Eksempelvis lærer man mere dansk, hvis man arbejder sammen med andre, end hvis man arbejder alene. Som medhjælper i en kantine er det således bedre at rense grønsager sammen med en kollega end at tørre borde af alene.

Tænk sprog ind i arbejdsopgaver

I et supermarked spørger kunderne efter, hvor tilbudsvarerne står. Sprogpraktikanten fik derfor til opgave at læse tilbudsavisen igennem og se, hvor varerne stod i butikken, så hun kunne hjælpe kunderne.

En anden arbejdsopgave var at stille varer på plads og rette varerne, så de stod pænt på hylderne. Sprogopgaven var samtidigt at læse teksterne på hyldekanterne og lære de forskellige navne på varerne.

Ikke gøre det - men vise hvordan

Hvis en opgave er vanskelig for praktikanten, kan det være lettere at gøre tingene selv, men det er ikke den rette metode, hvis oplæring er målet.

I en SFO var det praksis, at pædagogerne skrev logbog, således at den efterfølgende pædagog blev orienteret om dagens begivenheder. Praktikanten fik som opgave at skrive logbog, samtidig med at mentoren skrev. Efterfølgende sammenlignede de deres tekster. Praktikanten fik på den måde lært at skrive logbog.

Det er lettere at forstå en instruktion i en konkret sammenhæng end hvis det sker uafhængigt af arbejdsopgaven.

En sprogpraktikant sad ved kassen i et supermarked i de perioder, hvor der ikke var så travlt. Mentor og praktikant øvede sætninger, som var nødvendige, fx hvis der manglede byttepenge eller pris på en vare. Mentor udtalte og skrev sætningerne ned, men det var praktikanten, der selv ringede efter informationen. Mentor, der normalt betjente kassen, stod bagved og kunne træde til, hvis det var nødvendigt.

Hvad siger kunder/brugere?

Nogle arbejdsgivere kan være nervøse for, om kunder eller brugere bliver utilfredse, hvis en medarbejder ikke taler så godt dansk. Der er gode erfaringer med, at praktikanten får et navneskilt, hvor der står 'Sprogpraktikant'. Det viser, at praktikanten er i gang med at lære dansk, og langt de fleste kunder viser forståelse.

Hvad får virksomheden ud af det?

- Nye rekrutteringsmuligheder
- Opkvalificering af medarbejdere gennem mentorfunktion
- Redskaber til at støtte medarbejdere med sprogproblemer
- Signalering af social ansvarlighed
- Nye kunder/ brugergrupper

I sprogpraktikken opnås, som i almindelige virksomhedspraktikker, en indsigt i nye arbejdsområder og motivation til uddannelse. En stor andel i modelforløb fortsatte efter praktikforløbet i job med løntilskud eller blev tilknyttet som vikar.

Økonomi

Jobcentret kan betale for mentoruddannelsen, som normalt varer to dage. Jobcentret kan også betale for mentorstøtte i praktikperioder og i job med løntilskud. Antallet af timer vurderes i hvert tilfælde. Danskundervisningen er også gratis.

Praktikanten er gratis for virksomheden, hvis der er tale om virksomhedspraktik. Hvis det er job med løntilskud, betaler jobcentret en del af lønnen. Forsikring er i praktikperioden dækket af kommunens forsikring. Det vil også være muligt med tilskud til personligt sikkerhedsudstyr.

Det anbefales at få aftaler med jobcentret på plads, inden praktikperioden starter.

»...indsigt i nye arbejdsområder og motivation til uddannelse«

Baggrund

I 2010 er der udviklet og afprøvet metoder til sprogpraktikker og brug af sprogmentorer på arbejdspladser i Horsens, Silkeborg og Greve. Udviklingsarbejdet er udført af Bifrost, MENTOR company, Sprogcenter Midt og CLAVIS i samarbejde med jobcentre og lokale virksomheder.

Projektet blev støttet økonomisk af Integrationsministeriet. KL og SEBI har fulgt og støttet udviklingsarbejdet med råd om lovgivning.

Denne pjece bygger på erfaringerne fra projektet. Der findes ligeledes guides til henholdsvis:

- Praktikanter
- Sprogcentre
- Jobcentre

SPROGMENTOR

Kontakt

Bifrost
www.bifrost-konsulent.dk
mail@bifrost-konsulent.dk

Mentor Company
www.mentorcompany.dk
mail@mentorcompany.dk

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION

